

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIV.

Nr. 254.

Braşov, Vineri 16 (29) Noembrie.

1901.

Partidul poporal și Szell.

Cele afirmate de cătră deputatul Ioan Molnar în răspunsul, ce l'a dat în cameră la acușările deputaților Bornemissza și Ivanka, că partidul poporal, din care face parte, ar conspira cu naționalitățile, n'au fost nici decum pe placul ministrului președinte Szell. Nu i-a plăcut acestuia mai ales afirmarea lui Molnar, că politica de naționalitate a partidului poporal e cam aceeași ca a ministrului președinte.

De aceea Koloman Szell a înțrebuințat ocaziunea, în discursul, ce l'a ținut ei la încheierea dezbaterii generale a adresei, spre a se lăpăda de solidaritatea cu politica de naționalitate a partidului poporal, ce i-s'a atribuit.

N'a putut ministru-președinte să nege, că ceea-ce pretinde partidul poporal în §. 13 al programului său, relativ la executarea legii naționalităților, nu se contrariază cu devisa sa de „lege, drept și dreptate.“ S'a vădut deci constrins a recunoșce, că ceea-ce se cuprinde în § 13 al amintitului program nu se pôte controversa. A declarat însă în modul cel mai hotărît, că controversază cu atât mai mult comentariul, ce l'a făcut partidul poporal la acel paragraf.

Nu pôte primi ce a dîs deputatul Molnar, că statul asupresce limba Slovacilor și că voesce să-i maghiarizeze cu forța. Nu pôte primi de a ea acesta teșă.

Pentru a aplica o lovitură și mai simțitoare, din punct de vedere șovinist maghiar, partidului poporal, Koloman Szell a susținut, că unul din candidații acestui partid ar fi desfășurat în programul său nise vederi, ce nu se pot nici decum admite. Astfel se fi dîs acel candidat, că în interesul naționalității Slovacilor pretinde reînființarea școlilor medii și a școlilor secundare slovace, ér în cercurile slovace limba

oficială slovacă și cărțile de dare slovace.

Ei bine, și ce păcat mare a săvârșit acel candidat, despre care se asigură, că nici n'a reușit la alegere, decât a ridicat astfel de postulate?

A eșit la ivelă din asigurările deputaților de pe băncile partidului poporal, că acel candidat, cu numele Markovici, a fost candidat naționalist, în contra căruia chiar și partidul poporal a pus candidat.

„Atunci — replică Szell — se contopesc caracterul vederilor sale naționaliste cu caracterul programului partidului poporal.“

Incidental acesta a dat mai în urmă, la începutul dezbaterii speciale, privilegiu la un conflict aspru între partidul poporal și ministru-președinte.

Deputatul Rakovszky a numit „apucătură“ afirmarea de mai sus a ministrului președinte și a îndreptat contra politicii și a persoanei acestuia un atac, care a surprins pe toți din cauza vehemenței sale. Ministru-președinte s'a apêrat între aplausele majorității și a stângei extreme, arătând că nu a ajuns la putere în urma intrigelor sale, cum pretinde Rakovszky, ci la provocarea directă a monarhului. Astfel incidentul s'a terminat cu o demonstrație a partidelor amintite în contra partidului poporal, care „conspiră“ cu Slovacii.

Abstragînd dela certele interne dintre partidele maghiare, în cari nu voim să ne amestecăm, trebuie să recunoșcem, că în adevăr chochetarea partidului poporal cu Slovacii supără și îngrijesce mult pe cei dela cărmă.

Ministru-președinte Szell, care s'a distins până acuma prin calmul său în discuțiune, a devenit foarte iritat, când a vorbit de atitudinea partidului poporal, care nu se sfiesce a recunoșce că Slovacii sunt în adevăr asupriți.

Acosta caracterizează destul de viu sentimentele, ce le nutresce d-l Szell pentru naționalități.

Din Austria. Gazeta oficială din Viena publică un raport asupra *situațiunei parlamentare*, care se crede, că a fost inspirat de guvern. În acest raport se dîce, că cu *anevoie se va puté evita crisa parlamentară*, decât nu se va întâmpla o schimbare radicală în tempo și modul lucrurilor camerei. Faimela, că consecuența continuării stării de până acum va fi *disolvarea camerei*, se răspîndesc în mod tot mai hotărît. Deciziunea nu va urma imediat; e cu puțință, ca comisiunea bugetară să-și termine lucrările până la Crăciun. Acosta se va vedé.

Miseria între țeranii bucovineni. În comisiunea bugetară, la capitlul dărilor directe deputatul *Lupul* a apelat la guvern cerînd, să amâne plata dărilor până la al treilea, respective al patrulea cuartal al anului viitor și încă fără obligămîntul de a plăti interese de întârziere, deoarece, din cauza miseriei, ce domnesce ađi între țeranimea bucovinenă, va fi foarte greu, ca țeranul să plătescă dările în decursul primăverei și a verei.

Colonisările.

În cestiunea colonisărilor, etă ce serie ministrul de agricultură în raportul său oficial:

Pe terenul colonisației m'am îngrijit în prima linie de dezvoltarea coloniilor deja existente, în a doua linie m'am îngrijit să avem la dispoziție nouș terenuri de colonizare.

Anume am cumpêrat din fondul colonisărilor: 1) În comitatul Turda-Arieș 2121 de jugere catastrale dela baronul Kemény Domokos.

2) În comitatul Tirnava-mică dela baronul Szentkereszthy Pal 1165 jugere.

3) În Caraș-Severin în comuna Balint dela Dr. I. Maior 535 jugere.

4) În comitatul Tirnavei-mari dela conțesa Haller Luiza 1350 jugere. Cu total 5171 jugere.

Mai departe în pădurile destinate pentru colonizare în comitatul Timiș și Caraș-Severin s'a continuat stîrpirea, așa că în comuna Némettacs s'au putut zidi încă 30 de case.

Tot pentru scopuri de colonizare am cumpêrat moșia dela Șilinghia, comitatul Arad, 2985 jugere, pentru a încerca colonisările cu arendă și lucrare în parte.

Cu cumpărările mai nouș întinderea moșiilor acuirate în sensul art. V. din 1894, este de 16.710 jugere catastrele. Din acest teritor 6283 jugere sunt în Timiș și Caraș-Severin ér 10.427 în Transilvania. Până acuma însă nu s'au făcut colonisări, decât pe un teritor de 5640 jugere.

Polonii din Posen.

Guvernul prusian și-a pus de gînd să germanizeze cu forța pe nenorociții Poloni din Posen. În primul rînd ei au dat năvală asupra școlilor polonese și apoi asupra proprietăților. Nu mai există școlă polonă, în care instrucția se nu se face în limba germană. Singur religia nu era până acum atacată. I-a venit însă și acesteia rîndul. Guvernul prusian a ordonat, ca și obiectul religiei să se propună în limba germană și cântările bisericosei încă să fiă germane.

Tribunalul prusian din orașul Gnesen a condamnat dîlele acestea 21 de Poloni, în majoritate femei, la temniță grea de 2½ ani, pentru-că au participat la o demonstrație aranjată înpotriva instrucției religioșe în limba germană. Fiind-că elevii din Wreschen au refuzat într'o dî a răspunde în limba germană, școlă s'a închis, ér elevii au fost bătuiți cu varga. Mamele au intrat atunci cu forța în școlă și au insultat autoritatea școlară. Din cauza barbarilor condamnări, s'a pornit o puternică manifestație antigermană. În Cracovia grupuri de manifestanți au parcurs strada profesrând insulte la adresa Germanilor. Mai puternică a fost demonstrația dinaintea unui restaurant, unde o societate de artiști berlinesi dădea o reprezentație.

Clubul Polonilor din „Reichsrath“-ul austriac în ședința sa dela 24 Noembrie a

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

(17)

Natură și viață.

De E. Sienkiewicz, trad. de I. C. Frunză

— Fine. —

10. Îvingerea geniului.

Herșcu a luat pe Rizepowa cu copilul ei de sub salcie și i-a dus în Prostown. Pe drum întelni pe Rizepa, care decât a vădut, că se apropie furtuna, s'a pus în car, ca să-i iasă înainte nevesti-si... Sêrmana femeie a zăcut totă noștea în pat, asemenea și dîna următoare, dar după aceea se sculă, căci băiatul se bolnăvise greu. Veniră babe din sat și afumară băiatul cu cununii sfințite la biserică, ér bêtărna făurără descântă bôla, punînd o găină neagră sub o sită. Copilului i-s'a făcut îndată mai bine, dar necazul cel mare era cu Rizepa, care bea într'una rachiu, de n'o mai putea scôte nimenea la cale cu el. Lucru ciudat! Când Rizepowa, după calea aceea grea,

și-a venit în simțiri și a întrebat de copil, Rizepa, în loc să fiă îngrijat de sôrtea bietei femei, sări mănios cu gura la ea. „Tu mergi la oraș și ucigă-l tóca era mai să ia băiatu. Ți-ai fi luat și tu dela mine o pîruială, de i-se întâmpla băiatului ceva!“ — Față de atata nerecunoștință biata femeie fî cuprinsă de-o adevărată amărăciune și voi să-l mustre în durerea ei, dîr n'a fost în stare, ci i-a dîs simplu pe nume: „Vavrisie!“ și se uită la el cu lacrimile în ochi. Rizepa era mai să cadă de pe lada pe care sta. O bucată de vreme fî liniște, ér mai pe urmă grăi: „Mărișca mea, iartă-mé, ved, că te-am amărit!“ Începu apoi să sbiere și să ofteze și să-i sărute piciorole nevesti-si, care acum îl acompania plîngînd. El simția, că nu-i vrednic de-o ast-fel de nevestă. Acosta bună înțelegere însă nu dură mult. Grijile cele multe îi cuprinsă ca o rană purioasă și foarte des ajungeau la neînțelegeri și cêrtă. Când intra Rizepa în odaie, tréz séu beat, nu dîcea nici un cuvînt cătră nevestă-sa, se aședa pe ladă și se uita în pămînt ca un lup. În chipul acesta sta el pe ladă césuri

întregi, ca și cum ar fi fost increment. Mai târziu când era să se adreseze unul la altul cu vre-o vorbă, mergea greu de tot. Trăiau ca și cum ar avea ură unul contra celui-lalt și peste tot în casa lor era o tăcere și o liniște ca în mormînt. Despre ce ar fi și putut să vorbescă? — Amîndoi scieau, că nu mai era nimic de ajutorat și că sôrtea lor era hotărîtă. Câte-odată se ocupa Rizepa și cu gînduri rele. Merse la vicar să se spovedescă, dîr acesta nu-i dădu ertare pécatorilor ci-i dîse să vină în dîna următoare. A doua dî Rizepa în loc să mîrgă la biserică se duse în cărciumă. Lumea auzia, cum el în beție dîcea, că decât nu-i ajută Dumnezeu, își va vinde sufletul dracului.

Lumea începî să se ferescă de el, și casa lui o ținea că-i afurisită... Tóte gurile rele se puseră în mișcare, ba se dîcea chiar, că primarul și notarul au făcut o faptă bună, căci un ast-fel de afurisit de om, un eretic ca acesta putea să aducă ura lui Dumnezeu pe întreg satul. Chiar și față de Rizepowa începură babele să vorbescă multe și de tóte.

Din întemplantare fântăna Rizepovej secă și ast-fel, mergînd să-și aducă apă, trecea pe lângă cărciumă și auzia cum vorbiau ficiorii din sat între ei: „uite că trece muierea soldatului!“ — Altul apoi adăuga: „nu e muiere de soldat, este o îndrăcită“... Rizepowa nu dîcea nici un cuvîntel, ci mergea în calea ei, vedea însă cum ficiorii își făceau cruce. Ea luă apă în ulcior și plecă acasă. Înaintea cărciumei ședea ovreiu Șmul. Când o vădî pe Rizepowa, își luă din gură pipa lui de porcelan, care-i atârna până dedesuptul bărbii, și grăi:

— Rizepowo!
— Ce vrei? întrebă ea și se opri în cale.
— Ați fost la primărie? dîse Șmul.
— Da, am fost!
— Ați fost la preoți?
— Am fost!
— Ați fost la boerul?
— Am fost!
— Ați fost la prefectură?
— Am fost!
— Și n'ati făcut nici o ispravă?

desbătut acesta afacere. Președintele *Abrahamovic* a dat cetire unei scrisori a cunoscutului scriitor polon *Sienkiewicz*, în care apellază a-se face colecte pentru familiile condamnaților. S'a luat hotărîrea a-se espune liste de colecte pentru a-și exprima prin acesta simpatia față de Polonia persecutată. Clubul polon a mai decis să aducă și în parlamentul austriac afacerea condamnaților din Gnesen.

Renumitul scriitor polon *Henric Sienkiewicz* a adresat diarul „*Czas*” din Cracovia următoarea scrisoare :

„S'a adus o sentință înfiorătoare și nimeni nu și-a ridicat mâna în contra călărilor școliei. N'a fost nici un atac, nici o opunere o forța, cu toate acestea judecătoriile prusace au pedepsit pe părinții copiilor crescuți în școlile prusiene cu temniță pe mult timp, fiindcă în desperarea lor și-au exprimat puțin mai apăsător revolta lor în contra unei astfel de școlii și a unor dascăli de felul acesta. Pretutindeni unde cultura degenerată n'a trecut încă în sălbătăcie, ba chiar între acei Germani, cari vor să jöce alt rol în istorie decât rolul călărilor prusieni, va produce scârbă și disgust această sentință și va umple totodată inimile cu îngrijire și temere pentru viitor. Dăr noi, cari din timpul de când o parte a poporului nostru a devenit parte a Rusiei, cunoșcem mai de aproape acest milieu: nouă nu ne este permis să ne mirăm de aceasta și nu ne este iertat a ne mulțami cu cuvinte și de a da din umeri. Așa este. Mirarea n'ar fi la loc, căci marile lor scriitori a-și odată cuvintele cu adânc înțeles, că: „greșese cel ce vede, că politica imorală nu va demoraliza societatea și viitoare generațiuni”.

„S'a întâmplat așa dăr ceea ce trebuia să se întempe. Dela blândul *Frideric II*, ba și mai dinainte politica prusiană a fost un lanț neîntrerupt de siluire, de perversitate și de umilire față cu cei tari, de tirăniă față cu cei slabi, de înșelăciune, sperjuriu, amăgire și de înămenținerea tractatelor. Așa judeca nu numai străinii, ci și istoricii germani independenți, și astfel n'avem să ne mirăm de generala decadentă spirituală și de aceea, că în astfel de circumstanțe sentimentul dreptului și dreptății a degenerat și a pierit cu totul din inimile oamenilor simțul moral. Îndată ce un organism social ca școlă — în urma unor evenimente regretabile — a început se se simți tare, necesarmente trebuie să se ivescă aparițiuni infame, cum este pertractarea (procesul) acesta. Putem însă afla mângâiere în conștiința, că asta nu pöte, să dăinuiescă așa mult timp! Istoria ne învață, că instituțiile, cari s'au clădit pe tirăniă și ură, nu pot să dureze mult. Și Rusia, care încă suferă sub un jug tădăresc oinstit, a încercat să-l scuture.”

„Regimul înfiorător special s'a înfrânt Popöarele creștine și civilisate nu mai pot

suferi barbaria mult timp. *Inșiș germanii nu pot să stea pe vecie sub jugul prusianismului*, prin urmare viitorul trebuie să aducă o puternică *revoluție* și *ispășire*.

„Ce să facem însă noi, în contra cărorora pornirea sălbatică a răutății năvălesce fără primejdie? Noi trebuie să răbim și trebuie să îndemnăm la perseveranță pe toți acei cari sunt victime fără scut ale prepotenței. După chinirea copiilor au aruncat în temniță pe părinții cari dau copiilor pâine. Pe-un acusat, o mamă, care are 7 copii, au condamnat-o la doi ani și jumătate. Au vrut dăr prin aceasta ca copiii eroici, să möră de fämöe? Să dăm pâine acestor copii, să întindem mângâiere părinților condamnați, ca nenorociții lor copii să nu cerșescă. Dreptul divin și uman pretinde compătimire pentru copii, cu atât mai virtos pretinde față de copii ca aceștia. Alături la scrisoarea mea 200 coröne.

H. Sienkiewicz”.

Din dieta ungară.

Sediința dela 26 Noemvrie n.

Am amintit deja, că în sediința dela 26 l. c. a dietei a luat cuvântul deputatul săsesc *Wilhelm Melzer* pentru a răspunde la acușățiunile, ce le-a ridicat deputatul *Györfly Gyula* în contra deputaților săsesci și a răspunde tot-odată și deputatului *Rakovszky* în chestiunea subvențiunilor, ce le dă societatea „*Gustav Adolf*” bisericilor ev. săsesci din Ardeal.

Wilhelm Melzer: Vreau să fac o scurtă rectificare și o scurtă declarațiä, la care mă silesce atacul îndreptat direct contra noastră, a deputaților sași. (Mișcare în stanga estremă. Strigări: deputați maghiari). El (*Györfly*) ne-a numit așa, și suntem deputați naționali sași. (Strigări în stanga estremă: Nu există astfel de deputați.)

Leszkay Gyula: Vorbesc în numele deputaților maghiari.

Madarasz Jozsef: Nu sunt aici deputați sași.

W. Melzer respinge afirmarea absurdă, că deputații sași și poporul săsesc sunt duși de sföra „agitatorilor” dela „*Alldeutscher Verband*”. Privitor la societatea „*Gustav Adolf*” declară, că ea nu două milioane, ci numai 30,000 mörce cheltuesce anual pentru ajutorarea bisericilor evanghelice din Ungaria. Nu-i adevărat, că sunt ajutate numai bisericile germane; între bisericile ajutate sunt cele din *Dobrițin*, *Cinci-biserică*, *Vesprim*, *Alba-regală* ș. a.

Sașii au fost acușați de tendențe pangermane. Ei însă nu se vor dăda nici-odată la astfel de neghobii necöpte. Existența națională a poporului săsesc e inseparabil contopită cu existența unitară a acestui stat sub egemonia rasei maghiare. Sașii nu pot avé și nu au tendințe politice înafără de acest stat (Vii aprobări în dreapta). Firele, cari în virtutea comunității de limbă și de

religiune, se țes între Sași și Germania, aparțin curat și esolusiv cercului vieții spirituale și religioase, ele nu au caracter politic (Vii aprobări în dreapta. Adevărat! Așa este!) și ele nu vin în conflict cu adevăratele interese ale țării. (O voce din stanga estremă: Și acasă vorbiți așa?) Și acolo vorbim așa — și în activitatea noastră socială lucrăm pentru scutirea și dezvoltarea forțelor și instituțiunilor, în cari, pe lângă respectarea cadrelor dreptului de stat existent, vedem o garanțiä a existenței noastre naționale; munca această cadröză cu marile scopuri și condițiuni de existență ale acestui stat unitar și nici-odată ea nu vine în contradicțiune cu acestea (Aprobări în dreapta). Sașii ținend la naționalitatea lor, se ocupă de fericirea materială și spirituală a poporului lor.

Multe văloele, numeroșe riuiri își unesc apa cu curentul puternicului fluviu, care astfel devine capabil, ca pe valurile lui să ducă mai departe corabia cea mare și grea. Văile, riuurile acestea au fie-care nume deosebit și numele lor propriu și-l pierd numai atunci, numai atunci și-l contopesc într'un alt nume comun, când își unesc apa cu aceea a marelui fluviu, ca sub numele comun al acestuia, să curgă mai departe. Multe naționalități are țera această. Sub nume deosebit, cu limbă deosebită, cu facultăți deosebite töte lucröză pentru fericirea proprie spirituală și materială. Dăr munca această numai un scop pöte să aibă, și în scopul acesta se contopesc ori-ce nume deosebit, töte limbile deosebite și ori-ce alte deosebiri. Munca această trebuie să sporöscă cu succes, să facă puternic curentul acestui fluviu mare pe valurile căruia pörtă corabia mändră a acestui stat, a acestei patrii. (Vii aprobări în dreapta). Acesta formöză principiul fundamental al niscințelor politice săsesci. (Vii aprobări în dreapta).

„*Magyarország*”, spune, că *Melzer* a declarat în numele colegilor săi sași, că nu primesce nici unul din proiectele de adresă.

„Emke”, „Gazeta” și încă ceva.

Sub acest titlu diarul „*Szekelység*” din *Tergu-Muresului* în numărul său dela 14 Nov. se ocupă într'un stil cu adevărat „sēcuiesc” de observațiä, ce am făcut-o noi în două rânduri, că adevărat o parte din milioanele societății „*Emke*” este adunată din impozitul de 1% impus unor comitate locuite în majoritate de Romăni, cum e *Solnoc-Dobăca* și *Térnava-mică*.

Numitul diar neputend tögădui, ceea ce afirmasem, debiteză la adresa noastră nisece injurii, pe care numai cu greu le-am puté cine-va traduce într'o altă limbă.

În același timp se năpustesc cu furie de vandal asupra unui „funcționar român” din *Tergu-Muresului*, despre care susține, că „trăind din pâine maghiară” nu se „ru-

șinează” a cetii la cafeneaua „*Europa*” un diar „agitatoric”, cum e „*Gazeta*”.

Deși nu spune cu numele, care funcționar e acela, totuși se scie pe cine înțelegem, fiindcă în *Tergu-Muresului* nu există decât un singur funcționar român la comitat și anume de toți stimatul domn *Andrei Pop*, care de 53 de ani e în funcțiunul publice și actualmente muncesce concscientios ca notar referent la scaunul orfanal din acel oraș și ca interpret la tribunal.

D-l Pop și răspunde în nr. 93 dela 17 Noemvrie al diarului „*Szekely Lapok*”, ce apare tot în *Tergu-Muresului*, punend la locul său într'un ton demn și energic pe neastömperatul redactor al diarului „*Szekelység*” *Sz. Szakats Peter*, care în tröcöt fie diș, a cădüt de două-ori la alegerea de deputat și de câte-va luni s'a făcut diarist.

D-l Pop de altfel declară, că își va căuta dreptul față cu șovinistul redactor și înaintea justiției.

Ca să-și facă cine-va idee despre limbajul ofensător și veninos al gazetei sēcuiesci, vom reproduce aici din articolul amintit, în care redactorul ei actual se năpustesc asupra noastră și a funcționarului din chestiune, câte-va rânduri dela sfërșit. După-ce vorbesc de ceea ce am constatat noi despre „*Kultur-egylet*” dice:

„Se ținem minte, cu ce nerușinare vorbesc despre noi și instituțiile noastre Romăni încă și atunci, când trăsese din pănca ce l'o oferă pământul și oficial maghiar. Acum sciu eude ce în cafeneaua „*Europa*” un „*Valah* funcționar maghiar” cere în fiecare di cu o impertinență atât de bătalöră la ochii „*Gazeta*”, de ce pretinde dela chelner, ca îndată ce-l vede intrând în cafenea, să aşedă pe masă productele murdare ale pressei valah... etc. Acest domn înzadăr a îmbătrânit în *Tergu Muresului* în funcție maghiară și mändcând pâine maghiară, cădüt îndată-ce e liber, se adăncesc cu deliciu în cetirea „*Gazeta*”, fiindcă acesta îl învață auri pe Maghiari.”

E ușor de înțeles, că *d-l Andrei Pop*, care este atacat personal în rândurile de mai sus, și-a rezervat a se răfui și înaintea tribunallului cu redactorul föiei „*Szekelység*”.

Iu cât priveșce diarul nostru, am da prea mare atențiune fițiicei veninöse din *Tergu-Muresului*, decât am sta cu ea de vorbă. — Va fi de ajuns a nota, că *d-l* notar dela oficiul orfanal în răspunsul, cel dă la expectorările de mai sus, caracterisöză förte nimerit cele scrise de „*Szekelység*” dicend, că redactorul acestei foi se pricepe de minune la așitäre urei în contra naționalităților.

Prin aceea, că diarul nostru a afirmat că „*kulturegyletul*” umbiä a ne maghiarism cu bani luați dela noi prin impozite comitatense, a constatat numai un fapt, pe care nu-l pöte răsturna nici chiar „*Szekelység*”, n'a așitāt însă la ură contra Maghiarilor.

Rizepowa răspunse cu un oftat și șmul continuä:

— Ni! Cum ești atât de pröstätă, o pröstätă mai mare nu se gäsesc in tot satul! De ce ai fost pe la atätea locuri?

— Apoi unde-ar fi trebuit să merg? întrebä Rizepowa.

— Unde? — răspunse ovreiu. — Pe ce e scris contractul?... Pe hărctie, decât nu mai este hărctie, nu mai este nici contractul; n'are decât să se rupă hărctie și töte s'au sfărșit!

— Ce lucru ușor! — dișe Rizepowa — decât ași fi avut hărctie aceea, de mult ar fi fost bucăți!

— Ba că chiar! Apoi nu scii, că hărctie se afla la notarul?

Ei... eu sciu, că ai mare preț în ochii lui; el însu-și mi-a spus odată: decât Rizepowa, dicea el, ar veni și m'ar ruga, ași rupe numai decât hărctie și töte ar fi sfărșite!

Rizepowa nu răspunse nici un cuvânt și luä repede ulciorul și plecă de-adreptul la locuința notarului. Incepea să se întunece.

11. Năpasta.

Pe ceriü scilipeau stele, când Rizepowa deschise ușa și inträ în casa ei... Rēmase pe loc ca și încremenită, căci creduse, că Rizepa va durmi ca de obicei în cărciumă. Rizepa însă ședea pe ladă proptit cu spatetele de zid, ținea pe genunchi mâinile făcute pumni și se uita posomorit în pământ. În vatră licărea jarul dela cărbunü.

— Unde ai fost? întrebä Rizepa cu privirea întunecată.

În loc să răspundă, îi cădüt la picioare plängend și suspinând:

— Vavrisie! Vavrisie! Pentru tine, pentru scöpărea ta m'am dat peccatului, m'am dat perdării. M'a înșelat, m'a nebunit și m'a alungat. Vavrisie! ai tu cel puțin milä de mine, sufletul meu! Vavrisie!

Rizepa luä toporul de după ladä.

— Nu, nici decum! — dișe el rece — ai să mori. Ia-ți rēmas bun dela lumea această, căci n'ai s'o mai vedü. Pēcätöso, nu vei mai sta în coliba asta, ci vei odihni de veci în cimitir... tu...

Abia acum vędü cât e de furios și de cătrănit bărbatu-säu.

— Vrei să mă omori?

— Nu perde timpul, Marișco! — dișe el — fă-ți cruce și cu asta s'a gätat töte!

— Vavrisie, spui tu adevărat?..

— Pune capul pe ladä....

— Vavrisie!

— Pune capul pe ladä! strigä el acum cu spumele la gurä.

— O, dömne! Scapă-mă! Ajutor!

Se auzi o lovitură strașnică, un gemet asurđit și femeia cădüt la pământ; urmă alte lovituri, alte gemete și sängele împroșca în töte părți, încät și cărbunii din vatră se stinseră. Un tremur se mai observä la corpul Rizepowi, totul e gata și rēmase țepănă și întinsä pe podinü.

Îndată după aceea flacări gröznice luminarä întunerecul nopții,... ardeau clădirile boeresci.

Epilog.

Acum cetitorilor voiesc să vę spun ceva în taină: Rizepa de bună sēmă n'ar fi rēmăas soldat. Un contract, cum a fost acela scris în cărciumă, n'ar fi avut nici o valöre. Așa e, dăr țeranii nu se pricep la

ast-fel de lucruri și mulțamită *neutralității*, nici boerimea nu se pricepe mult la așa ceva. Pan *Zolcikiwicz*, care sciea cum stä lucru, avea tötă încrederea, sciea că afacerea întrögă se va trögäna și gröză de care are să fie cuprinsă femeia lui Rizepa, o va face să se arunce în brațele lui.

Și marele bărbat nu se înșelä. — Întrebați, ce s'a ales de Rizepa?... După-ce a dat foc boerului, a plecat să-și răsbune asupra notarului. Dăr la strigätul: „arde, arde!” se ridicä tot satul în picioare și ast-fel scäpă notarul de furia lui Rizepa. *Zolcikiwicz* și acum este încă notar, în comuna *Prostoveni*, are însă speranța, că va fi ales judecätör de pace. Tocmai a terminat cetirea scrierei *Barbara Ubrik* și sperözä încă și acum, că odată domnișöra *Iadwiga* tot are să-i strängä mäna pe sub masă.

Viitorul are să dovedöscă, decât se vor îndeplini speranțele notarului, de a ajunge judecätör de pace, și de a primi „strängerile de mäni”, ce le visözä.

Din „Reichsrath“.

Dăm după „P. Ll.“ sfârșitul debaterilor asupra moțiunilor de urgență în sesiunea congregațiilor:

Baronul Morsey espune, că moțiunilor de urgență le lipsește ori-ce basă, deoarece congregațiile nu vin. Oratorul relevă meritele ordinelor călugărești și respinge atacurile îndreptate contra jesuiților; arată, că la țară se simte lipsa de preț și dăce, că ar trebui să se facă un plebiscit și atunci s'ar vedea, dacă și poporul este contra congregațiilor. Combate afirmațiunea, că averile bisericești ar fi desavantajose pentru economia națională și relevă meritele lor față de îngrijirea săracilor. Nu de moțiuni de felul acesta avem nimic nevoie, dăce oratorul, o mai degrabă de moțiuni contra pastorilor luterani (Aprobări în centru). Sub pretextul unei mișcări religioase se face politică. Se face proselitism protestant. Oratorul declară, că partidul său va lupta pentru biserica-catolică și pentru casa Habsburgică (Vii aprobări și aplauze.)

Rolansky vorbind în numele Cehilor înieră combaterile afirmațiunea lui Eisenkolb, că Prusia ar fi țera libertății. Guvernul german a introdus cu băta instrucția religioasă germană la Polonii din Posen. Strigătele elevilor bâtuți s'au aușit pe stradă și mamele au venit să-și apere copiii. Pentru această au fost condamnate aceste mame la temniță de 2½ ani.

După această ia cuvântul Dr. *Lueger* făcând apologia călugărilor misericordienți și spune, că la atacurile adversarilor nu găsește un cuvânt mai potrivit, decât interjecția de grătă: „Pfui“.

Malik (pangerman) insultă pe *Lueger*. *Prohaszka* (social-creștin) Ticălos obrăncio, tacă din gură! D ta ai fost ofițer?

Malik: Da, și încă vitéz.

Prohaszka: Am să-ți trag o palmă.

Malik: Să vedem.

Prohaszka: Nu aici, afară.

Malik: Atunci ești un bandit de stradă.

Prohaszka (furios): Cum mă poți numi bandit? Eu mi am câștigat în tot-deuna pâinea ca proletar cinstit (sgomot).

Malik: Când vienezilor le va veni mîntea la loc, vor spânzura pe primarul *Lueger* de cel dintâi felinar.

Steiner (social-creștin) sare cu pumnii la *Malik*, numindu-l mucos boemo-german (deutsch bohemischer Lausbub).

Mai mulți deputați s'ar între dînșii și-i despart.

Strobach (cătră *Schalk*): Ticălosule, mișcolule, derbedeu!e, pungășule. Ar trebui să te iau de urechi.

Schalk: Rîndașule! Rîndașul trebuie să tacă.

Cu această sfârșindu-se scandalul, a putut lua cuvântul din nou Dr. *Erlar* și Dr. *Eisenkolb* polemizând cu ministrul.

La vot au căzut amândouă moțiunile de urgență.

SCIRILE DILEI.

— 15 (28) Noemvrie.

O dimisiune. Câte dimisiuni nu se dau din ziua din fel de fel de motive și nimic nu se sinchisește de ele. Dimisiunea, despre care vorbim însă, are nise antecedente, care ne interesează de-aprope și pe noi românii. Este vorba de dimisiunea comisarului de poliție Iuliu Stoicsic din Timișoara, care a fost primită de adunarea generală municipală ținută în ziua de 25 Nov. sub președința fișpanului Dr. Victor Molnar. Etă antecedentele: Sunt câte-va săptămâni, de când o scrisoare confidențială veni de la ministrul de interne din Budapesta la fișpanul din Timișoara. În această scrisoare se comunica fișpanului, că „un profesor de universitate român (Iorga — Red.) cutrieră Ungaria de Sud și ține pretutindenea conferențe și prelegeri „anti-maghiare“. Pentru salvarea patriei acest profesor trebuie urmărit de-aprope și în Timișoara. Această scrisoare a sosit cu instrucția necesară dela fișpan la primar, ér de-

acolo la căpitanul orașului, unde rămase din întâmplare pe masa unui funcționar de poliție. Un jurnalist, care se interesează de toate și prin urmare și de progresul salvării de patrie, vechi și cetera scrisoarea și publică afacerea în jurnalul său. Din acest număr nu s'au vëndut nici o sută de exemplare, când étă, că poliția intră în activitate. S'au făcut perohisiții pretutindenea, chiar și în locuințele colportorilor și întreg tirajul fú confiscat de poliție din cauza acestei notițe. Jurnalistul fú citat de repețe ori la poliție și ascultat și sfârșitul cântecului fú, că funcționarului de poliție i-s'a dat a înțelege, că ar trebui să-și dea dimisia. Restul se soie. — Aceste informații interesante le luăm din „D. T. f. U.“.

D. Popovici la Sibiu. Baritonistul D. Popovici a plecat din Brașov la Sibiu, unde va da un concert Duminecă, în 1 Decembrie în sala dela „Musikverein“.

Pentru masa studenților români din Brașov. D-l căpitan de artilerie *Vasilu Popa* a contribuit pentru masa studenților români din Brașov suma de 20 cor. în locul unei cununii trecătoare pe mormântul neuitatei sale nepoțe *Elisaveta Popa*, soția preotului Iustin Nașcu din Dumbrău, răposată după 2 ani de fericită viață conjugală, în 25 n. l. c.; 2) În memoria regretatului Romul Petricu fost cassar al „Albinei“, cu ocazia parastasului comemorativ au contribuit pentru masa studenților d-nii *Ioan Petric*, protopresbiter 10 cor. și d-l *Dr. Aurel Popescu*, candidat de avocat 8 cor. — Primescă pioșii donatori cele mai vii mulțămite. — Direcțiunea școl. medii gr. or. rom.

Congres antisemit în Bucuresci.

În zilele de 8 și 9 Noemvrie v. a avut loc în Bucuresci al VI-lea congres al „Aliației antisemite române“, la care au participat reprezentanții dela 35 de secții, și anume 30 din provincie și 5 din capitală. Aliația antisemită română fusese obiectul unor atacuri nedemne din partea presei iudovite. Congresul a votat încredere comitetului față cu acele atacuri. În congres afară de raportul asupra activității anuale, s'a discutat cestiunea presei naționaliste, cestiunea meseriașilor români și cestiunea inițierii unei mișcări antisemite a femeilor, după exemplul femeilor din Viena. Congresul s'a terminat cu un banquet, în care primul toast s'a ridicat pentru Regele Carol.

„Hier“ și „jelen“. Am adus nu de mult șcirea, cum au fost pedepsiți cu arest nise rezerviști români din Bihor trecuți de ourend dela linie la honvedei, pentru-că din inadvertență au răspuns la adunarea de controlă cu „hier“ în loc de „jelen“. Foile maghiare aduc acuma din Csik-Szereda o șcire tocmai contrară. Acolo fú adecă pedepsit cu arest un rezervist ungur, care în loc de „hier“ a răspuns cu „jelen“. Și acestea așa merg fără sfârșit.

Condamnat pentru defraudare. La tribunalul din Brașov s'a judecat în ziua de 27 Noemvrie procesul lui Radó Aurel, fost cassier de mărfuri la gara din localitate, acusat că a defraudat suma de 11.731 coróne. Radó a fost condamnat, cu luarea în considerare a circumstanțelor atenuante, la 6 ani temniță.

Pentru Dr. Palyi, care s'a ales cu o rană la picior cu ocazia duelului, ce l'a avut cu Köpösy, șosesc dînă adrese la Redacția diarului „M. Sz.“. Consternația este mare mai ales între membrii comunității israelite din Miskolcz, de unde este originar Dr. Palyi. Tatăl său, Sigmund Klein, a plecat imediat la Budapesta și șede mereu lângă patul fiului său, care a cădut victimă principiilor sale „liberale“.

Sinuciderea unui recrut. În Oradea mare desertase dela regimentul de infanterie Nr. 37 infanteristul Stefan Olah, a fost însă prins și pedepsit cu o pedepsă disciplinară. Marția trecută însă, când regimentul stătea în curtea casarmei, Stefan Olah s'a aruncat jos dintr'o ferăstră a etajului II și a rămas mort pe loc. S'a găsit

la el o scrisoare, în care se plânge, că e greu serviciul militar.

Seminar pentru diariști. Societatea diariștilor din Elveția a adresat o cerere la universitatea din Berna, pentru înființarea unui seminar pentru diariști. Facultatea de filosofie, de competența căreia se ține cestiunea, a luat hotărîrea a-se înțelege în privința acesta cu facultatea juridică. Până acuma, pe cât șcim noi, n'a existat un curs special pentru diariști, decât la universitatea din Lille (Francia).

O mamă denaturată. În ziua de 26 Noemvrie s'a găsit lângă linia ferată dela stația Apoz un pachet, pe care cine-va îl aruncase pe ferăstră trenului. În pachet era un copil în etate cam de șese luni. S'a depeșat imediat la Hatvan, ca să se facă perohisiție în tren pentru arestarea mamei denaturate. Ea însă dispăruse deja, așa că nu s'a mai putut găsi.

NECROLOG.

Subscriții, cu inimă adinc întristată aduc la cunoștința tuturor consăngenilor, afinilor și cunoscuților, cum-că prea iubita soție, mamă, fiică, soră și noră Elisabeta Nașcu n. Popa, după scurte și grele suferințe, provădută cu sf. sacramente ale muribunților, în anul al 24-lea al vieții sale și al 3-lea al preafericitei căsătorii, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului la 25 Nov. a. c. 9 ore a. m. Mórtea prea timpurie și neașteptată a repansatei în Domnul, o deplăgem inconso-labilă cu toții. Rămășițele pămîntesci ale scumpei năsture defuncte se vor astruca în 27 c. la ora 1 p. m. spre eternă odihnă în cimiteriul vechi, lângă osămintele prea iubitelui ei tată. — Fiă-i țărina ușoră și memoria neuitată!

Dumbrău, la 25 Nov. 1901.

Iustin Nașcu, preot ca soț; Virgil și Nerva, ca fii; Vasiliu Popa, căpitan de art. ca unchi; Andrei Popa, funcț. reg. financ., Victor Popa, ca frați; Maria Popa, ca mamă; Atanasiu Nașcu și Anica, ca soorii; Michăi Popa, Adolfina, Valeria Popu, Emil, Aurelia, Victor și Augusta, Petricaș, Emil, Romul, Virginia, Olivia, Leticia, ca veri și verișore.

SCIRI ULTIME.

Bucuresci, 27 Noemvrie. Astăzi la orele 4 și 25 p. m. a sosit în capitală Regele și Regina. La gară trenul regal a fost așteptat de o mare mulțime, care a aclamat pe Suveran. Măne, în 28 Noemvrie se vor deschide corpurile legiuitore printr'un mesagiu regal. Deschiderea va fi precedată de un „Te Deum“ la mitropolie.

Lemberg, 27 Noemvrie. Iritația pricinuită de condamnările din Gnesen ia proporții tot mai mari. Din Gnesen se anunță, că unul din condamnați a fost pus în cătuși și astfel l'au aruncat în temniță. Consulatul german din Lemberg e păzit de un număr mare de polițiști. — Conte Andrei Potoczky, mareșal provincial, a dat 2000 coróne și contele Sanislav Badeni 1000 coróne pentru condamnății din Gnesen.

Viena 27 Noemvrie. Un membru al clubului polon va declara, cu ocaziunea propunerii partidului popular german de a se manifesta simpatia pentru Buri, că e fôrte ciudat simpatia Germanilor pentru Buri atunci, când aici în Europa înșiși Germanii asupra în mod atât de brutal pe Poloni. Deputații poloni, cehi și sloveni au decis să facă colecte pentru condamnății din Gnesen.

DIVERSE.

Un interview ciudat. Înaintea unui „interview“ toți oamenii sunt egali. — De el nu pôte scăpa nioi chiar un miliardar. Acesta a esperiat-o și d-l Pierpont Morgan, când a fost de ourend în Anglia.

Când reprezentantul unei marf foi englese l'a rugat în scris pentru o convorbire de două minute, marele milionar a cređut, că va descuragia pe gazetar dându-i răspunsul sec, că fie-care minută a vieții sale are un preț de 200 mărci.

„Voiți plăti acest preț“ — răspunsese diaristul.

În dimineța următoare raportorul fú primit de d-l Pierpont Morgan, cel mai mare dușman al tuturor interviewurilor.

„Ce voiți dela mine“ — îi dăse brusce miliardarul.

— „Nimio! Te-am rugat de două minute. Scotind minuta cu 200 mărci, face la oaltă 400 mărci. Etă banii!“

— „Și acum?“

— „Asta e tot.“

— „Și de ce m'ai rugat atunci de o convorbire?“

— „Fiind-că m'am rămășit pentru 200 mărci, că voiți ajuțe până la D-ta Ți-am dat în acest moment 400 de mărci, câștig prin urmare încă 1600 de mărci, adică cu 600 de mărci mai mult pe minută, decât D-ta!“

Pôte cineva să-și închipuască cât de surprins a fost d-l Morgan după lămurirea acesta.

Flotele comerciale din lume. „Lloyd's Register Book“ apărut zilele acestea arată că la sfârșitul anului 1898 Englitera dispunea de o flotă comercială, care întrece sub raportul tonajului toate flotele celorlalte țări. Vapórele și vasele cu pânze din Marea Britanie și Irlanda, care stau în serviciul comerțului fac 12,926,924 tone, cele ale coloniilor britanice 1,061,534 tone, în total 13,988,508 tone. Printre statele celelalte cele dintâi locuri le ocupă Statele-Unite ale Americii de Nord cu 2,465,387 și Germania cu 2,553,334 tone. Apoi urmază Norvegia cu 1,694,230, Francia cu 1,242,091, Italia cu 875,851, Rusia cu 643,527, Spania cu 608,835, Suedia cu 605,991, Japonia cu 533,381, Danemarca cu 511,958, Olanda cu 455,609, Austro-Ungaria cu 380,414, Grecia cu 233,644, Brasilia cu 173,966, Belgia cu 151,842, Turcia cu 146,553, Chili cu 107,495 și Portugalia cu 101,758 tone. Câte mai puțin decât 100,000 de tone posedă flotele comerciale din Argentina, China, Mexico, Peru România și Havai, care au împreună 300,000 de tone. Toate flotele comerciale din lume dispun prin urmare de un tonaj de 27,674,424 tone, din care aproape trei pătrimi revin vapórelor, ér restul corăbiilor cu pânze.

Literatură.

Mama sfântului Augustin de Emil Bouzand, traducere de Salba. Editura d-lui prof. Dr. E. Dăianu. Tipografia arhidiecezană din Blăși. Cartea are 31 cöle de tipar (500 pagini) și este fructul ostenelelor unor laborioși studenți în teologie dela universitatea din Budapesta. Cuvântul „Salba“ ne reamintesc societatea literară cu același nume a teologilor din seminarul desfășurat „S-ta Barbara“ din Viena, cărei societăți îi mulțumim publicarea Fabiolei și a unei părți din catechismul cel mare al lui Deharbe. Traducătorii ne ofer o lectură edificătoare în stil îngrijit, tiparul curat, hărția bună. Prețul unui exemplar legat elegant în pânză este 3 coróne (+ 40 b. porto.) Un exemplar broșat 2 coróne (+ 40 b. porto.) Se află de vânzare și la Tipografia A. Mureșianu, Brașov.

„Cartea Durerii“ de Emil Bouzand, tradusă din originalul francez de Iacob Nicolescu, editura lui Dr. E. Dăianu. Tipografia lui Heinrich Uhrmann din Timișoara 1895. O cărticică de mângăere sufletescă care costă legată 3 coróne plus 10 bani porto. Se află de vânzare la Tipografia „A. Mureșianu“.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov,

se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge pe lângă portalul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandăție.)

Scieri literare pentru popor.

„**Considerațiuni istorice asupra asociațiunii popoarelor** și aplicațiunile lor la națiunea noastră“ de *Ioan Clinciu* profesor în Bucuresci. Prețul 2 cor. (+ 10 b. prt.)

Țigani, schiță istorică, de *I. P. Reteganul*. Prețul 1 cor. (+10 b. p.)

Dilele lui Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor *Lewis Valace*. Tomul I costă cor. 1:50 Tom II cor 1:40 (+ 30 b. porto de fiă-care.)

Istoria lumii, tâlmăcită de preotul *Constantin Morariu* din cartea nemțescă a D-ului Th. B. Weltar. Partea I, II și III, fiă-care parte cu câte 1 cor. (cu porto 1 cor. 10 b.)

Taina norocului sau Povestea satului Nemernicenii de *Tache Brânduș*. Această carte e foarte potrivită pentru poporul nostru și costă 1 cor. (+10 b. p.)

Balade populare de *Avram Corcea* costă cor. 1.60 plus 10 b. porto. Pentru România 3 lei 20 b.

Banca de școlă de *I. Dariu*, 30 b. (plus 10 b. p.)

Disciplina în serviciul educațiunii de *I. Dariu*, 40 b. (plus porto 10 b.)

Idealul învățătorului român de *I. Dariu*, 40 b. (plus porto 10 b.)

Tragedia Calvarului de abat. *Henry Bolo* traducere în românește de membrii soc. de lect. „*Inocențiu M. Clain*“ din (Blășiș. Prețul 2 cor. pentru România 3 lei plus 20 b. porto).

Lilice dela Pind, poezii macedonene originale și daco-române de *P. Vulcan*, cor. 2 (pl. porto 10 b.)

Cartea Săténului, novele de *Em. Părăeanu* cor. 1 (pl. 5 b. por.)

„In veltore“ novele și impresii de *Vlahuță*, cor. 1:25 (porto 10 b.)

„Amicul tinerimei“, Anul I. fôia de cunoscunțe folositoare de prof. *I. Moisil*, legat în păreți tari costă 5 cor. (por. 20 b.)

Descrierea corpului omenesc și regule igienice pentru școlile primare de prof. *I. Moisil* 50 b. (por. 5 b.)

Higiена de prof. *Moisil*, cor. 2 (por. 10 b.)

Dietetica populară, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de vețuire a țeranului român, de *Simeon Stoica*, medic pensionat. Conține vre-o 25 figurii în text. Se vinde acum în loc de cor. 1.60 cu 1 cor. (+ 10 b. porto)

Umbre și lumini poezii de *Em. Părăeanu*, cor. 2:50 (porto 20 b.)

„Cugete și considerațiuni din experiența vieții lui Arghirobarb“. Conține 170 de sfaturi înțelepte, scose din pățania vieții. Prețul 20 b. (cu posta 24 b.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din viața Românilor bihoreni, de *L. Rudow-Suciu*. 148 pag. 8°. Prețul. 1 cor. (+ 10 b. porto.)

Povestea despre prințul Ahmed al Kamel sau **Prubeagul îndrăgostit**. Tradusă de *Dr. T.* Prețul 60 b. (+ 6 b. porto.)

Toaste pentru tot felul de persoane și ocaziuni, de *Tit V. Gheaja*, spiritual la instit. de corecțiune din Gherla. Pr. 40 b. (cu posta 44 b.)

Buchetul, culegere de cântări bătărești și naționale de *I. Pop Reteganul*. Prețul 50 b. (cu porto 56 b.)

Răsete și zimbete, de *T. V. Gheaja*, cu 254 de anecdote, păcălituri și povestiri glumețe. Prețul 60 b. (cu posta 70 b.)

125 chiuituri de cari strigă feciorii în joc, de *I. P. Reteganul*. Pr. 24 b. cu porto 30 b.

Nopti de erno novele pentru popor, de *G. Simu*. Conține novele cu tendințe morale. Form. 4° 250 pag. Prețul cor. 1.20 (cu posta cor. 1.30)

Opășuri, cât clopote, cât pilite și la lume împărțite, de *I. P. Reteganul*. Vre-o 60 de poezii glumețe. Pr. 80 b. (+ p. 10 b.)

„Pe pragul mormântului“ de preotul *G. Simu*, conține versuri funebrele pentru popor și pentru inteligență. Pr. 50 bani (+ 6 b. porto).

Amintiri din Grecia de *Teodor Bulc*; prețul cor. 1.20 (plus 10 b. porto.)

Schițe din Italia de *Teodor Bulc*; prețul 2 cor. (+ 20 b. porto.)

Atragem atențiunea cetitorilor asupra cărților de mai jos, cari se vënd cu prețuri reduse, ba chiar numai pe jumătate, de cum s'au vëndut până acum.

1) **Laszar Viorescu, O icônă a Moldovei din 1851** de *Wilhelm de Kotzebue*. E cunoscută această scriere ca o lucrare istorică de mare valoare în literatura noastră. Conține 268 pag. cu tipar curat și hârtie de lux Prețul în loc de 4 cor., cum s'a vëndut până acum, este adî numai 2 cor. (+ 30 bani porto.)

2) **Poesii** de *Veronica Micle*, regretata noastră poetă. Conține 144 pag. În loc de 3 cor., se vinde numai cu 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto.)

3) **Poesii complete** de *Carol Scrob*. Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaților noștri și poeziile lui ocupă un loc frumos în literatura română. Prețul s'a redus dela 4 la 2 cor. (+ 20 b. porto.)

4) **Instrucțiunea gimnasticeii** în școlile de băieți și de fete. Cu 57 figurii în text, de *D. Ionescu*, profesor de gimnastică la liceul Lazăr și la școlă normală de institutori din Bucuresci. Preț. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto) De lipsă e mai cu seamă pentru învățătorii.

5) **Originea monedelor** (a banilor) de *M. C. Sufu*, o interesantă conferență ținută la Ateneul Român din Bucuresci. În loc de 1 leu se vinde cu 50 bani.

6) **Poesii** de *F. M. Stoiescu*. Este o carte mare de 252 pag. cu esterior plăcut și bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română și versurile sale frumoșe nu au lipsă de laudă, căci se laudă de sine. În loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

7) **„Vrei să te iubescă bărbatu-ț“** Broșura cu acest titlu conține poveșți pactice serioșe și foarte potrivite pentru familiile bune. Prețul dela 1 cor s'a redus la 50 b. (+ 5 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 Novembre n. 1901.

Renta ung. de aur 4%	118.45
Renta de corone ung. 4%	93.15
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	121.90
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4½%	100.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	119.—
Bonuri rurale ungare 4%	92.80
Bonuri rurale croate-slavone	93.—
Impr. ung. cu premii	174.60
Losurî pentru reg. Tisei și Seghedin	146.—
Renta de argint austr.	98.90
Renta de hârtie austr.	98.75
Renta de aur austr.	118.80
Losurî din 1860.	140.—
Acții de-ale Băncei austro ungare.	16.05
Acții de-ale Băncei ung. de credit	644.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	633.50
Napoleoniori.	19.05
Mărci imperiale germane	117.12½
London vista	239.55
Paris vista	95.15
Rente de corone austr. 4%	95.50
Note italiene	95.—

Cursul pieței Brașov.

Din 28 Novembre n. 1901.

Bancnota rom. Cump.	18.94	Vënd.	18.98
Argint român. Cump.	18.40	Vënd.	18.44
Napoleoniori. Cump.	19.02	Vënd.	19.06
Galbeni Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Ruble Rusescei Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	18.—	Vënd.	18.—
Lire turcescei Cump.	10.72	Vënd.	10.80
Scris. fonc. Albina 5%	100	Vënd.	101.—

Mare vëndare de Crăciun

Luni în 2, Marți în 3 și Mercuri în 4 Decembrie a. c. se vor vinde colosal de ieftin

cât timp vor ținea rezervele

288 metri stoffe de lână pentru dame
 310 " " " " " " " " " " " " bărbați
 40 " " de păr de cămilă pentru dame

21 " " de păr de cămilă pentru bărbați.
 Tot lână curată. Anunțu mai detaliat în Galantar. Vëndare numai în 3 zile de sus.

Depositul de postav
 Strada Vămii nr. 23.

s. 10209—1901.

tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. jár.-biróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy „Furnica“ takarékpénztár végrehajtatonak Boér György a Györgyé végrehajtást szenvedő elleni 434 korona tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a sárkányi kir. járásbíróóság) területén fekvő a gridsi 17. sz. tjkvben Boér György a Györgyé nevéen álló A + 1774 hrsz. ingatlanra 12 kor. 2174 hrsz. ingatlanra 22 kor. 3443/1 hrsz. ingatlanra 03 kor. 8409/1 hrsz. ingatlanra 26 kor. 3894 " " 08 " 9612 " " 12 " 3898 " " 02 " 9808/1 " " 58 " 3914 " " 05 " 10052 " " 27 " 3918 " " 01 " 10407 " " 05 " 4150/2 " " 02 " 10919 " " 04 " 4150/4 " " 10 " 11423 " " 01 "

a gridsi 210 sz. telekjkvben Stejerou Rafira férj. Boér Raduné, Stejeroiu Nutza kkoru Stejeroiu György kis-koru, Dragica György és neje, Flucus Maria, Comaniția Jakob Janos és Comaniția Anna férj. Boér nevéen álló A + 382, 382/2 hrsz. ingatlanra 320 kor. 5585 hrsz. ingatlanra 05 kor.

717	05	5670	"	"	12
746	08	5686	"	"	03
755	04	5823	"	"	47
857	47	5833	"	"	03
864	13	5851	"	"	17
983	07	6390	"	"	08
1920	33	6396	"	"	04
2017	54	6403	"	"	27
2043/2	12	6440	"	"	12
2055	11	6456	"	"	06
2127/1	14	6552/2	"	"	05
2130	19	6613/5	"	"	02
2231/1	07	6834	"	"	09
2606	09	6856	"	"	11
2610	09	6877	"	"	12
3024	16	6896	"	"	06
3301	08	7112	"	"	03
3305	05	7125	"	"	05
3497	11	7254	"	"	02
3519	07	7269	"	"	10
3531	03	7271	"	"	02
3581	07	7447	"	"	04
3702	10	7453	"	"	03
3732, 3732/1	03	7537	"	"	28
3737	04	7710	"	"	29
4219	21	7717	"	"	18
4317	04	7724	"	"	18
4324	02	7736	"	"	46
4329	07	7743	"	"	48
4339	14	8019	"	"	13
4428—4432	07	8117	"	"	20
4448	03	8120	"	"	20
4553, 4559	08	8159	"	"	22
4599	07	8600/2	"	"	11
4749	08	8636	"	"	38
4883	11	8642	"	"	16
4888	11	8842	"	"	04
5005/5	04	8850	"	"	13
5008/3	16	8883	"	"	41
5010/2	10	8960	"	"	10
5011/4	06	9678	"	"	07
5186	02	9708	"	"	30
5190	01	9884	"	"	61
5307	50	9911	"	"	20
5451	58	10200	"	"	30
5402	45	10743	"	"	08
5552	18	10813	"	"	06
5557	08	10952	"	"	06

koronában ezennel megállapított kikáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901 évi Deczember hó 12-k napjának délelőtt 8 órakor a Gridi községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyarmal számított és az 1881. évi November hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügy miniszteri rendelet 8-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikáltott kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törv. cz. 170-ik §-ra értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerőváltás gáltatni.

Fogarason, 1901 évi Augusztus hó 21-én.

A. kir. jbiroság mint tkvi hatóság. Schupiter,
 320,1—1. kir. albiró.

A. V. I. S.

Prenumeratiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potů face și reînõri și când dela 1-ma și 15 a fiă-carei luni.

Domnii abonati se binevoiascã a arãta în deosebi, când voiesc ca espedarea se li-se facã dupã stilul nou.

Domnii, ce se abonezã din nou se binevoiascã a scrie adresa lámurit și se arate și posta ultimã.

Administraț. „Gaz. Trans.“